

معاونت فرهنگی اجتماعی اداره فعالیت‌های علمی

آیین نامه فعالیت گروه‌های پژوهشی انجمن‌های علمی دانشجویی، در قالب طرح‌های پژوهشی

مقدمه

علاوه بر تعلیم و آموزش نیروی انسانی متخصص، انجام تحقیق و پژوهش از رسالت‌های اصلی دانشگاه‌ها به شمار می‌آید. با توجه به تجربه طولانی دانشگاه صنعتی اصفهان در شناسایی و ایجاد گروه‌های پژوهشی و همچنین وجود استادان و دانشجویان توانمند و متعهد در انجام این فعالیت‌ها و با عنایت به وظایف محوله به اداره فعالیت‌های علمی دانشگاه برای حمایت و هدفمند کردن پژوهش‌های دانشجویی، فراهم آوردن زمینه‌های مناسب برای فعالیت‌های گروهی علمی، ارتقاء مهارت‌های فنی و کاربردی دانشجویان، بهره‌گیری از توانمندی‌ها و خلاقیت‌های دانشجویان جهت رسیدن به توسعه علمی و حضور در عرصه‌های رقابتی سازنده و مفید، این اداره آیین‌نامه فعالیت‌های گروهی پژوهشی در قالب طرح‌های پژوهشی را تدوین نموده است که طبق مفاد آن فرصت انجام پژوهش‌های دانشجویی در اختیار علاقه‌مندان قرار می‌گیرد.

الف- تعاریف:

- ۱- طرح پژوهشی: منظور از طرح پژوهشی، طرح تحقیقاتی حول موضوعات علمی- پژوهشی است.
- ۲- گروه پژوهشی: به مجموعه‌ای شامل حداقل ۳ نفر از دانشجویان گفته می‌شود که حول یک طرح پژوهشی با راهنمایی حداقل یک نفر از اعضای هیأت علمی دانشگاه فعالیت نموده و مطابق با ضوابط موجود در این آیین‌نامه از حمایت‌های مادی و معنوی دانشگاه بهره‌مند می‌گردند.

۳- **کمیته حمایت و نظارت:** منظور از کمیته حمایت و نظارت، کمیته حمایت و نظارت فعالیت‌های انجمن‌های علمی دانشجویی طبق آیین‌نامه انجمن‌های علمی دانشجویی مصوب ۱۳۸۷/۹/۱۸ وزارت علوم، تحقیقات و فناوریست.

ب- اهداف:

- ۱- گسترش فرهنگ تحقیق و پژوهش از طریق حمایت‌های مادی و معنوی، جهت تولید علم بومی در کشور.
- ۲- ایجاد فرصت جهت بروز خلاقیت‌ها و زمینه‌سازی برای رشد و شکوفایی استعدادهای دانشجویان.
- ۳- فراهم کردن ساختار مناسب برای انجام پژوهش‌های دانشجویی.
- ۴- حمایت از طرح‌ها و ابتکارات دانشجویان.
- ۵- ارتقای سطح دانش فنی و کاربردی دانشجویان علاقه‌مند به منظور تولید فناوری و ایفای نقش موثرتر در محیط‌های کار و اشتغال.
- ۶- افزایش مشارکت دانشجویان در فعالیت‌های گروهی و تقویت این فعالیت‌ها در بین آنان.
- ۷- کشف و هدایت استعدادها و توانمندی‌های بالقوه دانشجویی.
- ۸- تقویت روحیه خودباوری در میان دانشجویان.
- ۹- ایجاد رقابت سالم در محیط‌های دانشجویی.
- ۱۰- پرکردن هدفمند اوقات فراغت دانشجویان.

ج- ارکان و وظایف:

۱- **اعضا:** به دانشجویانی گفته می‌شود که پیشنهاد اولیه تشکیل گروه را داده و یا در ادامه برای فعالیت به آن پیوسته‌اند.

شرایط داوطلبان عضویت در گروه‌های پژوهشی به شرح ذیل می‌باشد:

شرایط عمومی

- ۱- اشتغال به تحصیل برای حداقل یک ترم دیگر در دانشگاه.
- ۲- عدم محکومیت منجر به توبیخ کتبی و درج در پرونده یا بالاتر.
- ۳- گذراندن حداقل یک نیمسال تحصیلی برای دانشجویان مقطع کارشناسی.

شرایط اختصاصی

داوطلبان باید حداقل دارای یکی از شرایط ذیل باشند:

- ۱- معدل نیمسال گذشته داوطلب کمتر از میانگین معدل گروه در همان نیمسال نباشد.

- ۲- داشتن حداقل یک مقاله علمی چاپ شده (اعم از تألیف یا ترجمه) در نشریات دانشجویی، دانشگاهی و ...
 - ۳- اجرا یا همکاری در اجرای یک طرح پژوهشی به تأیید یکی از اعضای هیأت علمی دانشگاه.
 - ۴- تألیف یا همکاری در تألیف یا ترجمه کتاب.
 - ۵- داوطلب از دانشجویان استعدادهای درخشان و یا برگزیدگان المپیادها باشد.
- تبصره: تأیید این شرایط توسط اداره فعالیت‌های علمی صورت می‌پذیرد.

۲- **استاد (و یا استادان) راهنما:** یک (و یا چند) نفر از اعضای محترم هیأت علمی دانشگاه است (هستند) که راهنمایی گروه پژوهشی را پذیرفته و دارای وظایف زیر می‌باشد (می‌باشند):

۱- بررسی و مطالعه دقیق پیشنهادیه، گزارش‌های پیشرفت و همچنین گزارش نهایی گروه به منظور رفع نقایص احتمالی آن‌ها.

۲- راهنمای علمی گروه پژوهشی و نظارت بر حسن عملکرد آنان به منظور نیل به اهداف.

تبصره: استادانی که از پژوهانه خود گروه‌های پژوهشی را حمایت می‌کنند، به میزان حمایت و پس از تأیید معاونت فرهنگی دانشگاه و ارسال به معاونت پژوهشی دانشگاه، از امتیاز مربوطه در محاسبه پژوهانه برخوردار می‌شوند.

۳- **سرپرست:** یک نفر از اعضای گروه (ترجیحاً دانشجوی تحصیلات تکمیلی) به انتخاب آنان که موظف به مدیریت، پیگیری و انجام کلیه امور اجرایی طرح بوده و دارای وظایف زیر است:

۱- پیگیری امور مالی گروه مانند اخذ اعتبارات طرح، جلب کمک‌های مالی خارج از دانشگاه، خرید تجهیزات، تهیه

مواد و وسایل لازم، دریافت تنخواه و انجام تسویه حساب‌های مالی مطابق ضوابط مالی دانشگاه.

۲- هدایت گروه با بهره‌گیری صحیح از امکانات موجود در جهت رسیدن به اهداف پیش‌بینی شده در زمان مقرر.

۳- رابط گروه با سایر بخش‌های دانشگاه.

۴- **دانشکده مرجع:** دانشکده‌ای است که تقاضای تصویب گروه، طبق شرایط مندرج در بند ۵-۲ را تأیید نماید و دارای وظایف زیر است:

۱- تأمین وسائل، تجهیزات و محل جهت اجرای طرح.

تبصره: میزان همکاری دانشکده با گروه‌های پژوهشی و حمایت آن‌ها، در ارزیابی عملکرد مدیریت دانشکده و اختصاص اعتبارات سالیانه دانشکده موثر است.

د- تعهدات گروه‌های پژوهشی:

۱- رعایت تمامی اصول و ضوابط اخلاقی، انضباطی و فرهنگی دانشگاه و فعالیت در چارچوب قوانین و مقررات اداره فعالیت‌های علمی.

۲- عمل به مندرجات ارائه شده در طرح‌های پیشنهادی مصوب.

۳- ارائه گزارش پیشرفت کار در فواصل زمانی مشخص شده، به مدیریت امور فعالیت‌های علمی.

۴- ارائه دستاوردهای طرح‌ها در برنامه‌های مورد نظر دانشگاه.

۵- تهیه گزارش علمی و ارائه سمینار نهایی برای اتمام طرح پژوهشی در دانشکده مرجع.

۵- ضوابط

- ۱- قانونی شدن فعالیت گروه پژوهشی منوط به جلب نظر دانشکده مرجع برای انجام طرح پژوهشی و تصویب آن در کمیته حمایت و نظارت بر فعالیت‌های انجمن علمی- دانشجویی است.
- ۲- طرح‌های ارائه شده بایستی در راستای برطرف نمودن یکی از نیازهای کشور، نیل به خودکفایی در زمینه‌های علمی و صنعتی، ساخت وسایل و تجهیزات مورد نیاز دانشگاه، کمک به ارتقاء برنامه‌های تحقیقاتی دانشکده مرجع و نیز در راستای اهداف پژوهشی دانشگاه باشد. مرجع اعلام نظر در این زمینه استاد راهنمای طرح، کمیته انجمن علمی دانشکده، معاون فرهنگی دانشکده و در نهایت کمیته حمایت و نظارت می‌باشد.
- ۳- **روند تصویب طرح:** پس از فراخوان طرح‌های پژوهشی در آبان ماه و اسفند ماه هر سال، انجمن علمی هر دانشکده ظرف مدت دو هفته طرح‌های پژوهشی دانشجویان را دریافت نموده و در اختیار کمیته انجمن علمی دانشکده قرار می‌دهد تا نظرات خود را بر روی طرح‌های پیشنهادی ارائه نمایند. سپس این طرح‌ها در اختیار معاونت فرهنگی دانشکده مرجع قرار گرفته و بر اساس نظر کمیته انجمن علمی دانشکده و بند ۵-۲ این آیین نامه، آن‌ها را اولویت بندی نموده و به اداره امور فعالیت‌های علمی دانشگاه ارائه می‌نمایند. سپس این طرح‌ها جهت تصویب در کمیته حمایت و نظارت مطرح شده تا با توجه به نظرات استاد (و یا استادان) راهنما، معاون فرهنگی دانشکده، سابقه تحقیقاتی گروه و اولویت‌های ذکر شده در بند ۵-۲ این آیین نامه و با عنایت به میزان بودجه اختصاص یافته به کل طرح‌های پژوهشی، در مورد آن‌ها تصمیم‌گیری شود. در نهایت طرح‌های تصویب شده جهت اجرا به اداره فعالیت‌های علمی ابلاغ شده و این اداره تصویب طرح‌ها را به اطلاع دانشکده مرجع می‌رساند.
- ۴- دانشکده (کمیته انجمن علمی و معاون فرهنگی دانشکده) موظف است که پس از اتمام فراخوان در مدت ۲ هفته طرح‌های تایید شده را با در نظر گرفتن اولویت‌بندی به اداره فعالیت‌های علمی ارائه دهد.
- ۵- طرح‌های پژوهشی می‌توانند پروژه‌های کارشناسی مشترک چند دانشجو نیز باشند. بدیهی است که حمایت از این طرح‌ها در صورت دارا بودن شرایط بند ۵-۲ در قالب این آیین نامه انجام خواهد شد.
- ۶- کلیه حقوق مادی و معنوی طرح‌های انجام شده در گروه‌های حمایت شده از طریق این آیین نامه، متعلق به دانشگاه صنعتی اصفهان بوده و این امر بایستی در تمام اطلاع‌رسانی‌ها، گزارش‌ها، مقالات، ثبت اختراعات و... مد نظر قرار گیرد.
- ۷- اعضای گروه می‌توانند از رشته‌های مختلف باشند.
- ۸- اعضای گروه و استادان راهنمای آنها به ترتیب باید دانشجو و عضو هیأت علمی دانشگاه صنعتی اصفهان باشند. در صورت نیاز به استفاده از همکار خارج از دانشگاه، سرپرست گروه بایستی با ذکر دلایل موجه نظر دانشکده مرجع و کمیته حمایت و نظارت را جلب نماید.
- ۹- هر دانشجو به طور همزمان حداکثر در دو طرح پژوهشی اجازه حضور خواهد داشت و فقط در یکی از این دو طرح می‌تواند سرپرست باشد.

- ۱۰- پیشنهاد اولیه بایستی در بردارنده ریز هزینه‌ها شامل هزینه مواد و لوازم مصرفی، هزینه تجهیزات و اطلاعات علمی (شامل خرید کتاب، مقالات و ...)، هزینه آزمایش‌ها در داخل و خارج دانشگاه و هزینه‌های متفرقه (تایپ و تکثیر و ایاب و ذهاب و ...) باشد.
- ۱۱- حداکثر مدت زمان انجام طرح‌های پژوهشی ۲ ترم تحصیلی (معادل ۱ سال) است.
- ۱۲- طرح‌هایی خاتمه یافته تلقی می‌شوند که :
- ۱- سرپرست کلیه تعهدات خود را طبق پیشنهادیه انجام داده باشد.
 - ۲- سمینار مربوط به اتمام طرح ارائه شده باشد.
 - ۳- سه نسخه از گزارش کامل طرح داوری شده همراه با تأیید استاد راهنما و معاون فرهنگی دانشکده تهیه شده که یک نسخه در اختیار انجمن علمی دانشکده و دو نسخه از آن به اداره فعالیت‌های علمی تحویل گردد.
- ۱۳- ارائه سمینار اتمام طرح با حضور استاد راهنما طرح، استاد مشاور انجمن علمی، معاون فرهنگی دانشکده و کارشناس اداره فعالیت‌های علمی انجام می‌شود.
- ۱۴- گزارش نهایی باید دارای ویژگی‌های کامل یک گزارش علمی از قبیل چکیده، مقدمه، هدف، روش کار، نتایج، نتیجه‌گیری و مراجع باشد (مطابق با آیین نامه نحوه تدوین و ارزیابی گزارش علمی).
- ۱۵- گزارش نهایی مربوط به هر طرح پژوهشی، توسط یکی از دانشجویان دکتری مشغول به تحصیل در همان دانشکده (به انتخاب معاون فرهنگی دانشکده) داوری شده و در صورت تأیید ایشان طرح فوق تمام شده محسوب می‌گردد.
- ۱۶- توصیه می‌شود که سرپرست زمانی را برای نوشتن و ارائه گزارش‌های لازم در طرح منظور نماید، به نحوی که پس از اتمام مدت زمان قانونی طرح، گزارش‌ها نیز آماده باشند.
- ۱۷- گزارش پیشرفت کار باید به تأیید استاد راهنما و کمیته انجمن علمی دانشکده مرجع برسد.
- ۱۸- پس از اتمام یک طرح پژوهشی، گروه می‌تواند طرح پژوهشی جدیدی را ارائه نموده و فعالیت گروه را با حفظ تاریخچه تمدید نماید. لازم به ذکر است که گروه‌هایی با فعالیت بیش از یک سال (در صورت دستیابی به نتایج علمی مورد تأیید)، از حمایت مادی و معنوی بیشتری برخوردار خواهند بود.
- ۱۹- طرح‌های تحقیقاتی بر اساس هزینه‌های پیش‌بینی شده برای انجام طرح به دو دسته تقسیم بندی می‌شوند:
- ۱- طرح‌های نوع اول با هزینه کمتر از ده میلیون ریال.
 - ۲- طرح‌های نوع دوم با هزینه ای بیش از ده میلیون ریال.
- ۲۰- برای انجام هر کدام از طرح‌های نوع اول و یا دوم، اداره فعالیت‌های علمی می‌تواند تا سقف ده میلیون ریال حمایت مالی انجام دهد. مبلغ دقیق این حمایت توسط دانشکده (کمیته انجمن علمی و معاون فرهنگی دانشکده) تعیین و در کمیته حمایت و نظارت تأیید می‌گردد و شامل هزینه‌های پرسنلی و سفرهای خارجه نمی‌باشد. تبصره: کمیته حمایت و نظارت می‌تواند سقف حمایت‌های انجام شده را بنا بر پیشنهاد دانشکده و با توجه به اهمیت طرح افزایش دهد.
- ۲۱- در صورت حمایت بخشی از هزینه‌های گروه توسط دانشکده ذریبط، میزان حمایت در ارزیابی عملکرد دانشکده و اعتبارات سالیانه دانشکده منظور خواهد شد.

۲۲- برای تامین هزینه‌های طرح‌های نوع دوم گروه نیازمند جذب منابع مالی برای انجام طرح فوق از خارج از دانشگاه است. به همین منظور، در این طرح‌ها پیش‌بینی‌های لازم بایستی توسط استاد راهنما و سرپرست گروه انجام شود، چرا که در صورت عدم جذب منابع مالی از بیرون از دانشگاه پروژه مذکور شکست خورده و مسئولیت آن به عهده سرپرست می‌باشد. به منظور تسهیل جذب کمک‌های مالی، صرفاً اداره فعالیت‌های علمی معرفی‌نامه معتبر به گروه ارائه خواهد داد.

تبصره: گروه‌های پژوهشی نمی‌توانند از هیچ مرجع دیگری در دانشگاه معرفی‌نامه اخذ نمایند. در صورت اخذ معرفی‌نامه از قسمت‌های دیگر دانشگاه، برای گروه تخلف محسوب شده و دانشگاه می‌تواند حمایت‌های خود را از گروه سلب نماید.

۲۳- در صورت جلب نظر ارگان‌های دولتی و غیر دولتی و یا خیرین در جهت ارائه کمک‌های مالی به گروه پژوهشی، اولاً این کمک‌ها از پرداخت بالاسری دانشگاه معاف بوده و ثانیاً اداره فعالیت‌های علمی، علاوه بر بودجه مصوب گروه‌ها و کمک‌های جذب شده، ۲۰ درصد مبلغ کمک مالی جذب شده را نیز به گروه (تا سقف ده میلیون ریال) پرداخت می‌نماید.

۲۴- همچنین گروه‌ها می‌توانند جهت تامین بخشی از هزینه‌های خود، در قبال انجام پروژه‌های صنعتی، فروش فن‌آوری و اطلاعات بدست آمده در حین انجام پروژه، قراردادهایی را با خارج دانشگاه به ثبت رسانده که در این صورت دانشگاه بالاسری خود را طبق مقررات و آیین‌نامه‌های معاونت پژوهشی دانشگاه، دریافت نموده و مبلغ باقی‌مانده به حساب گروه واریز خواهد شد.

۲۵- دانشکده مرجع، مالک اموال گروه بوده و تمام تجهیزات خریداری شده بایستی توسط اداره تدارکات دانشگاه انجام شده و پرداخت هزینه‌ها از طریق اداره فعالیت‌های علمی صورت می‌پذیرد.

۲۶- سرپرست گروه می‌تواند تا سقف یک میلیون ریال درخواست تنخواه نماید.

۲۷- گروه موظف است که در صورت نیاز به استفاده از امکانات و تجهیزات داخل دانشکده مرجع، هنگام ارائه طرح، نظر مساعد دانشکده مربوطه را اخذ نماید.

۲۸- هزینه استفاده از امکانات آزمایشگاهی داخل دانشگاه طبق تعرفه‌های موجود در دانشگاه و با در نظر گرفتن حداکثر تخفیف صورت می‌گیرد.

۲۹- در صورت اتمام پروژه و باقی ماندن اعتبار در حساب مربوط به گروه، سرپرست گروه می‌تواند که با ارائه طرح پژوهشی جدید در راستای فعالیت گروه پژوهشی مذکور، تمام اعتبار مربوط به طرح گذشته را به حساب طرح جدید انتقال داده و یا اینکه بعد از کم کردن اعتبارهای داده شده به طرح از طریق اداره فعالیت‌های علمی و کسر ۲۰ درصد از اعتبار باقی‌مانده برای اختصاص به دانشکده مرجع، مطابق میزان فعالیت‌های اعضای گروه، به آنان هزینه پرسنلی پرداخت نماید.

۳۰- مطابق فرم تعهدنامه، مسئولیت اتمام طرح پژوهشی، ارائه گزارش‌ها و تسویه حساب‌های گروه به عهده سرپرست می‌باشد.

۳۱- تصویب طرح پژوهشی جدید در گروه‌های پژوهشی موجود منوط به اتمام طرح‌های ناتمام قبلی در گروه بوده و دانش‌آموختگی سرپرست گروه منوط به انجام تعهدات مربوطه است.

- ۳۲- در خصوص طرح‌های بزرگ و طولانی مدت که در قالب موارد فوق نمی‌گنجد، سرپرست می‌تواند ضمن ارائه کل طرح، آن را فازبندی نموده و هر فاز را جداگانه مطابق این آیین‌نامه به تصویب برساند.
- ۳۳- سرپرست هر گروه پژوهشی، موظف به ارائه گزارش پیشرفت کار و نیز گزارش‌های خواسته شده (طبق طرح تصویب شده) با تأیید استاد راهنما به اداره فعالیت‌های علمی دانشگاه است. لازم به ذکر است که انجام حمایت مالی مستلزم ارائه دقیق و کامل گزارش‌هاست.
- ۳۴- گروه‌ها می‌توانند سالیانه چند کلاس و کارگاه آموزشی برگزار نمایند. برای برگزاری این برنامه‌ها، اداره فعالیت‌های علمی محل مناسب، امکانات و تجهیزات را در اختیار این گروه‌ها قرار خواهد داد.
- ۳۵- تجهیزات، وسایل و ابزارهای ساخته شده در گروه‌های پژوهشی که قابلیت ارائه در نمایشگاه دستاوردهای دائم دانشگاه را داشته باشند، پس از اتمام طرح به این نمایشگاه انتقال خواهند یافت.
- ۳۶- در صورت به وجود آمدن هر گونه محدودیت در تعداد گروه‌های پژوهشی و یا محدودیت در منابع مالی، طرح‌های رسیده توسط کمیته حمایت و نظارت اولویت بندی شده و طرح‌های دارای اولویت بیشتر ابلاغ می‌گردند.
- ۳۷- کمیته حمایت و نظارت، مسئولیت نظارت بر حسن عملکرد گروه‌های پژوهشی در چارچوب پیشنهادیه ارائه شده و آیین‌نامه موجود را بر عهده داشته و مرجع رسیدگی به شکایات، تخلفات و حل اختلافات می‌باشد.
- ۳۸- موارد مغایر با آیین‌نامه موجود، با تأیید کمیته حمایت و نظارت و مدیریت فعالیت‌های علمی قابل اجراء است.
- ۳۹- ارزیابی طرح‌های تحقیقاتی خاتمه یافته، هر ساله در مه‌ماه توسط کمیته حمایت و نظارت انجام شده و گروه‌های پژوهشی موفق مورد تقدیر قرار می‌گیرند.
- ۴۰- هرگونه تفسیر و تأویل این آیین‌نامه توسط کمیته حمایت و نظارت صورت می‌پذیرد.

این آیین‌نامه در تاریخ ۹۰/۸/۲۹ به تصویب شورای حمایت و نظارت انجمن علمی دانشجویی دانشگاه صنعتی اصفهان رسیده و از این تاریخ برای اداره فعالیت‌های علمی لازم الاجراء است.